

»Píndola formativa 25. Percepció sensorial en TEA

Què és?

Tal vegada una de les àrees més problemàtiques de la població amb autisme, és la **percepció sensorial**. Els estímuls rebuts es perceben en forma alterada, com a hipersensibilitat o hiposensibilitat auditiva, visual, tàtil i quinesèsica. Quan una intervenció aconsegueix normalitzar en major o menor grau la percepció sensorial, es produeix una millora important en la persona amb autisme, que pot llavors integrar la recepció d'aquests estímuls de forma organitzada.

"No hi ha dues persones amb TEA iguals, per tant, tampoc cal que tinguem aquest patró de percepció sensorial".

Què s'hi pot fer?

Moltes persones amb TEA relaten que els seus problemes de processament sensorial els incapaciten més que els dèficits en la seua comunicació o conducta social. (Temple Grandin).

S'han d'analitzar doncs, les aules i l'entorn educatiu:

- Soroll excessiu (crits, cadires, plats, gots, altaveu, música, timbres, etc.).
- Moviments constants: monitores, persones, etc.
- Colors: en aliments, en cartells, en roba, etc.
- Olor: aliments, colònies, olor corporal, etc.
- Textures: tipus de roba, aliments, temperatura, utensilis, etc.
- Sabors: amarg, dolç, etc.

Aprendre com funcionen els sentits de cada persona amb autisme és una clau crucial per a poder entendre cada persona sabent que varia al llarg de la vida.

És important **conèixer i comprendre diverses característiques** i símptomes que presenta una part de l'alumnat amb TEA en diferents contextos del centre educatiu (pati, classe de música, menjador, activitats extraescolars, etc.).

Alteracions de la percepció sensorial

Visió

Hipervisió

- Mira constantment partícules diminutes.
- No li agrada la foscor ni els llums brillants.
- L'espanten els centellejos sobtats de llum.
- Mira cap avall la majoria del temps.
- Tanca els ulls o se'ls tapa quan hi ha llums brillants.

Hipovisió

- L'atrau la llum.
- Mira els detalls dels objectes.
- Mou els dits o els objectes davant els ulls.
- Li agraden els reflexos, els objectes de colors brillants.
- Passa la mà al voltant de cada objecte (abraça el seu entorn físic).

Audició

Hiperacúsia

- Es tapa les orelles.
- Té el somni molt lleuger.
- Presenta angoixa en activitats que requereix de so (tallar-se el cabell, estar amb animals, les festes). Sobretot sons que són inesperats.
- No li agraden les tempestes, el mar, les munions de gent, etc.
- Eludeix els sons i els sorolls.
- Realitza sorolls repetitius per a evitar sentir altres sons.

Hipoacúsia

- Colpeja els objectes, tanca les portes de colp.
- Li agraden les vibracions.
- Li agrada la cuina, el bany.
- Li agraden les munions de gent, el trànsit.
- Esquinça el paper, l'arruga en la mà.
- L'atrauen els sons, els sorolls.
- Realitza sorolls rítmics a gran volum.

Tacte

Hipertàctil

- Li molesten les abraçades, el tacte superficial, les cosquerelles, que el toquen de manera inesperada.
- No tolera certes peces de vestir: les sabates posades, li molesten les etiquetes.
- Reacciona exageradament davant la calor, el fred, el dolor.
- No li agrada estar brut, o el desordre. Se sent incòmode en activitats de tacar-se (pintura de dits, argila, etc.).
- És selectiu a l'hora del menjar: no li agrada el menjar que té una textura determinada.
- Evita la gent.
- Mostra una reacció agressiva davant el tacte (carícies, fregaments).

Hipotàctil

- Li agraden les robes ajustades, la pressió.
- Cerca la sensació de pressió a força d'arrossegant-se davall d'objectes pesats.
- Abraça amb força.
- Li agraden els jocs bruts i fer tombarelles.
- És propens a autolesionar-se.
- Té escassa reacció al dolor i als canvis de temperatura.
- S'introdueix objectes a la boca.
- No s'adona si el toquen o el colpegen.
- Dificultat per a trobar-se objectes a les mans.
- Funcions manipulatives immadures.

Olfacte

Hiperòsmia

- Problemes de condícia.
- Evita les olors fortes.
- Porta posada sempre la mateixa roba.
- S'aparta de la gent.

Hipoòsmia

- S'ol a si mateix, ol les persones, els objectes.
- S'empastifa i juga amb els excrements.
- Li agraden les olors fortes.
- Enuresi (emissió involuntària de l'orina).

Gust

Hiper

- Menja poc.
- Usa la punta de la llengua per a tastar el menjar.
- Vomita amb facilitat.
- Reclama i desitja certs tipus d'aliments.

Hipo

- Menja qualsevol cosa.
- Llepa objectes i se'ls posa a la boca.
- Menja aliments amb sabors barrejats (p. ex.: agredolç).
- Regurgita.
- Menja qualsevol cosa.
- Llepa objectes i se'ls a la boca.

Propiocepció

Hiper

- Col·loca el cos en posicions estranyes.
- Dificultat per a manipular objectes xicotets (p. ex.: botons).
- Gira completament el cos per a mirar alguna cosa.

Hipo

- Té un baix to muscular.
- Agafa els objectes dèbilment; deixa caure a terra les coses.
- No és conscient de la posició del seu cos en l'espai.
- No és conscient de les sensacions del propi cos (p. ex.: no sent fam).
- Xoca amb els objectes o les persones.
- Sembla cansat. Es recolza contra les persones, les parets, els mobles, etc.
- Entropessa amb freqüència. Té tendència a caure.
- Es balanceja contínuament cap avant i arrere.
- Té mala calligrafia.
- Mostra bastanta descoordinació.

TEA. Trastorn de l'Espectre de l'Autisme

Una **GUIA** per a
la **COMUNITAT EDUCATIVA**

Vestibular

Hiper

- Té reaccions de por davant activitats ordinàries que impliquen qualsevol tipus de moviment (p. ex.: jugar en un gronxador, tobogan, als cavallets, etc). Pot tindre marejos..
- Té por a les altures.
- Mostra inseguretat quan camina o gateja en superfícies desiguals o inestables.
- No li agrada estar cap per avall.
- Es posa ansiós o s'angoixa quan els peus no toquen el sòl.
- Té desequilibris i caigudes freqüents.
- Mostra rigidesa quan puja i baixa escales.

Hipo

- Es diverteix en els tobogans, els cavallets, etc.
- Gira i corre fent voltes contínuament.
- Es balanceja contínuament cap avant i arrere.
- És inquiet, es mou molt.

Integració sensorial

És la capacitat del sistema nerviós central (SNC) d'interpretar i organitzar les informacions captades pels diversos òrgans sensorials del cos (visual, auditiu, gustatiu, olfactiu, tàtil, propioceptiu i vestibular) per a entrar en contacte amb el nostre ambient i poder respondre de manera apropiada i reeixida a les demandes de l'entorn.

Com cal actuar al centre educatiu

És molt important que cada professional de l'educació conega tot el seu alumnat personalment.

A l'aula és necessari controlar:

- Soroll: en moure les cadires, to de veu del professorat i l'alumnat (podem utilitzar taps, auriculars, pilotes de tennis en les potes de les cadires per a esmorteir el soroll quan es mouen).
- Llum: no s'ha de col·locar a l'alumnat amb hipersensibilitat visual amb la llum directa envers ell (podem utilitzar ulleres de sol). No podem deixar de costat que potser certs colors també li provoquen ansietat o estrés.
- Olors: és important controlar les olors a l'aula, tant els corporals com de colònies, etc.
- Tacte: cal procurar que l'alumnat amb TEA pugui experimentar amb diferents textures, sense que s'estresse, a l'aula.

Intervencions segons les necessitats educatives per a l'eliminació de barreres

En aquest apartat s'intenten reflectir diferents tècniques que poden ajudar a eliminar les barreres que pot trobar la persona amb TEA amb dificultats en la integració sensorial. Per a això, tal com s'ha estat desenvolupant al llarg d'aquesta Guia, és necessari tindre en compte la supervisió, determinació i valoració d'un equip multidisciplinari que determine el perfil sensorial de la persona i que identifique aquelles estratègies vàlides depenent de les característiques de l'alumnat amb TEA.

Així doncs, l'especialista en Teràpia ocupacional, en concret en integració sensorial en persones amb TEA, serà qui verifiqui quines de les tècniques generals detallades a continuació són les adequades per a cada persona. S'han dividit, seguint el desenvolupament de la present Guia, en tècniques que ajuden a eliminar barreres d'accés, de participació i d'aprenentatge en el context escolar i poden ser traslladades a la resta de contextos per a ser degudament adquirides i generalitzades per la persona amb TEA.

1. ACCÉS: AMBIENT-CONTEXT

- Habilitar un ambient sensorialment adequat. No estressant.
- Modificar l'ambient per a reduir la sobrecàrrega sensorial.

Pautes:

1. Fomentar un ambient sensorial adequat a les característiques pròpies de l'alumnat amb TEA.
2. Monitorar el nombre d'estímul que es produeixen alhora, i reduir els més irrelevant.
3. Controlar la simultaneïtat d'estímul en l'ambient, per exemple, si hi ha diverses converses, gent movent-se, sorolls d'objectes.
4. Evitar situacions estressants, generadores d'ansietat, que es troben en l'ambient.
5. Realitzar una llista de possibles d'estímul amenaçadors i dolorosos (gossos bordant, alarmes, sirenes de col·legi, nadons plorant, ventiladors, etc.). A més, s'ha d'advertir davant un xicotet estímul i ensenyar d'on procedeix.
6. Crear una llista d'estímul agradables per a fer front als desagradables en cas d'emergència.
7. Utilitzar un "paraigua de protecció", és a dir, modificar i adaptar l'entorn segons les necessitats de l'alumnat.
8. Determinar el temps d'estimulació davant situacions estressants.

TEA. Trastorn de l'Espectre de l'Autisme

Una **GUIA** per a
la **COMUNITAT EDUCATIVA**

A continuació, es proporcionen una sèrie **estratègies per a evitar situacions doloroses per a les persones amb hipersensibilitat sensorial**:

Visual	■ Utilitzar llums naturals en compte de les cridaneres o fluorescentes. ■ Apagar llums innecessaris. ■ Emprar llums en compte de focus al sostre. ■ Utilitzar ulleres tintades.
Auditiv	■ Proporcionar taps per a les orelles. ■ Evitar llocs on es produeixen focs artificials, on hi haja moltes persones, molt de soroll (assecadors, màquines d'afaitar, aspiradora, etc.). ■ Avisar les persones encarregades de les alarmes d'incendi; canviar el so d'alarma que indica l'eixida a l'esbarjo, etc.
Olfactiu	■ Evitar perfums que provoquen situacions de malestar en la persona ■ Evitar menjars que facen olor molt i són poc tolerats per a la persona. ■ Realitzar jocs amb diferents olors.
Tàctil	■ Anar amb compte amb les textures d'aliments i àpats. ■ Utilitzar les peces de vestir que trie l'alumnat per ell mateix, és a dir, roba o teixits que puga tolerar. ■ Evitar peces de vestir cenyides o ajustades que pressionen, i evitar possibles fregaments. Per a tindre contacte amb la persona cal acostar-se sense tocar-la i posar-se de cara per a preparar-la visualment.
Gustatiu	■ Seleccionar aliments i àpats tolerats per a la persona, tenint en compte els sabors.
Vestibular	■ Posar-nos peces de vestir a ratlles, ja que estimulen els nuclis vestibulars (referència). ■ Familiaritzar el subjecte amb les coses amb què es vol treballar en un futur.
Propioceptiu	■ Treballar la motricitat fina començant per buscar diferents objectes en caixes d'arena, cigrons, etc., pastar diferents textures, pintures de dits, etc., per a poder treballar per exemple, passar-se els botons, lligar els cordons, passant boles per un fil, etc.

Per a les persones amb hiposensibilitat sensorial es proporcionaran estimulacions extra per als canals que funcionen en "hiposensibilitat" com, per exemple:

Visual

- Proporcionar visualment llums de colors o brillants.
- Jugar amb objectes amb moviment (web hop toys)
- Realitzar activitats amb llanternes o llums.
- Ús de joguets i eines antiestrés.

Auditiv

- Fer música amb objectes, mitjançant colpets.
- Realitzar jocs de discriminació auditiva.
- Treballar amb les vibracions.

Olfactiu

- Realitzar jocs amb diferents olors.

Tàctil

- Tocar diferents textures; ús de joguets i eines antiestrés.
- Fer massatges.
- Regalar abraçades.
- Jugar amb plastilina.

Gustatiu

- Ensenyar a no posar-se objectes a la boca, evitar aquestes situacions.
- Usar xiclets de sabors.
- Jugar amb els sabors de diferents menjars.

Vestibular

- Botar, lliscar-se pel sòl, gronxar-se, etc.
- Córrer, jugar a acaçar i parar, etc.

Propioceptiu

- Espentar o arrossegar coses.
- Utilitzar jupetí de pesos.
- Utilitzar canelleres de pesos.
- Utilitzar pes en el llapis per a millorar l' escriptura.

TEA. Trastorn de l'Espectre de l'Autisme

Una **GUIA** per a
la **COMUNITAT EDUCATIVA**

Estratègies per a la seua consecució dels objectius proposats

Percepció Gestalt

- Evitar una gran acumulació d'estímul en l'ambient.
- Proporcionar un temps de descans perquè la persona perceba cada detall sensorial com un tot amb la finalitat de desconnectar i facilitar el seu benestar.
- Comunicar per endavant a la persona qualsevol canvi previst, explicant quin serà i el perquè. S'ha de fer de manera gradual i sempre amb la participació i col·laboració de la persona.
- Descobrir quina modalitat no està filtrant la informació correctament i convertir l'entorn en simple.
- Ensenyar la persona a dividir una imatge (visual, olfactiva, gustativa, auditiva, tàctil) en unitats significatives.
- Crear estructures i rutines per a fer més fàcils les activitats de cada dia i proporcionar seguretat i confiança.
- Deixar tindre un objecte de seguretat per a qualsevol situació nova.

Percepció literal

- Explicar clarament el que es vol dir o fer.
- Treballar amb la imaginació.
- Fer ús de situacions pragmàtiques.
- Treballar coses que estiga pensant la persona mitjançant l'expressió de la seua cara.
- Comprendre metàfores i ironies.

Perspectiva fragmentada

- Crear estructures i rutines per a fer l'entorn més predictable, fàcil de controlar i ajudar a facilitar la comprensió de les coses que estan fent-se.
- Introduir qualsevol canvi molt a poc a poc.
- Explicar amb antelació què ocorrerà i per què.
- Si la persona pateix prosopagnòsia (no reconeixement de les cares), cal presenta-se cada vegada que la veiem. Es pot utilitzar algunes peces de roba i tipus de pentinat per a facilitar el reconeixement.
- Treballar amb pictogrames i fotografies per a anticipar diferents situacions.

Percepció retardada

- Donar temps perquè reba la pregunta, instrucció i treballen en la seua resposta. Les persones amb autisme requereixen més temps que altres persones per a canviar la seua atenció entre diferents estímuls o modalitats i, per això, els resulta més difícil seguir i canviar en les interaccions socials.

Agnòsia sensorial	■ Reconèixer els primers signes de sobrecàrrega sensorial. D'aquesta manera es fa prevenció i no s'arriba a una situació més extrema. Si es detecten aquests signes, es recomana que es detinga l'activitat i es proporcione una estona de recuperació per a la persona. ■ Proporcionar ajudes similars a les que se'ls ofereix a les persones amb dificultats visuals i/o auditives. ■ Proporcionar pistes verbals per a identificar objectes o persones. ■ Senyalitzar amb sons i/o pictogrames determinades zones de l'ambient.
Sobrecàrrega sensorial	■ Reconèixer els primers signes de sobrecàrrega sensorial. D'aquesta manera es fa prevenció i s'evita arribar a una situació més delicada i complicada. Si es detecten aquests signes, caldrà proporcionar una sèrie d'activitats i un temps de recuperació per a la persona. Per aquest motiu, també és necessari disposar d'un "paquet de primers auxilis" (ulleres de sol, taps, joguets, targetes per a demanar ajuda).

2. PARTICIPACIÓ.

- Ajudar l'alumnat mitjançant tècniques de regulació.
- Establir estratègies compensatòries per a afavorir el millor funcionament i l'adaptació a l'entorn escolar.
- Si es coneixen les dificultats de l'alumnat, es poden anticipar mitjans per a compensar o previndre problemes.

Pautes:

- Proporcionar espais sensorialment tranquils. Evitar sons forts i estridents. Substituir el so de la sirena d'entrada i eixida per música. Evitar reflexos i llums forts.
- Proporcionar materials alternatius per a adaptar els estímuls de l'ambient. Permetre l'ús d'un reproductor de música amb auriculars.
- Vegeu píndola formativa sobre sensibilització, de suport transaccional, de teràpia ocupacional i d'educació i de regulació emocional en TEA.

TEA. Trastorn de l'Espectre de l'Autisme

Una **GUIA** per a
la **COMUNITAT EDUCATIVA**

3. APRENTATGE. Persona amb TEA.

- Conèixer el seu perfil sensorial.
- Identificar els símptomes d'alerta per a aconseguir una bona regulació de si mateix.
- Aprendre a regular les emocions per a aconseguir un major benestar i equilibri.
- Proporcionar una sèrie de pautes i estratègies per a potenciar l'autoregulació sensorial i emocional en l'alumnat.

Pautes:

- Utilitzar tècniques individualitzades i personals que ajuden la persona a relaxar-se.
- Proporcionar input sensorial controlat i organitzat per a ajudar a "estabilitzar o normalitzar" el sistema sensorial i permetre-li interactuar més efectivament en el seu entorn.
- Deixar-lo prendre decisions pròpies.
- Marcar rutines i normes en l'espai educatiu.
- Fer reforç positiu quan realitzi les coses bé.
- Determinar el temps d'estimulació davant situacions estressants (es recomana 1 minut i mig).
- Proporcionar diferents materials que ajuden a mantindre's assegut mentre es conserva un nivell d'alerta òptim i un bon nivell d'atenció: cacauet, corró als peus, llastos, etc.
- Utilitzar joguets i eines antiestrés.
- Fer ús de la regulació entre iguals (que un company provoqui estímuls, sempre amb una miniformació prèvia).

Activitats i tècniques: exemples	Materials
Dieta sensorial Sèrie d'activitats planificades que s'incorporen a la rutina diària per a ajudar a mantindre el sistema nerviós organitzat i enfocat. Prèviament s'identifiquen la sensibilització i les preferències de l'alumnat, i a partir d'aquestes es desenvolupa la dieta sensorial per part de l'especialista terapeuta ocupacional.	
La motxila màgica, caixa o paquet sensorial Sempre s'ha de tindre a mà una motxila per a reduir aqueixa sobrecàrrega sensorial. S'hi poden introduir aquests elements (opcional segons el perfil de l'alumnat): pilota pressió, ulleres de sol, auriculars, joguets suaus o de goma, els seus joguets favorits, targetes que posen "necessite ajuda", bombolles de sabó, cercols de colors.... Això seria com un paquet calmant, però com tot, personalitzat i adaptat a la persona i al seu perfil sensorial.	Una motxila o paquet sensorial.
Visual, propioceptiva i tàctil El nostre lloc secret Es crearà al centre educatiu un espai especial i diferent per a l'alumnat. El lloc serà fosc, amb finestres tancades, amb llums fluorescents, brillants o de colors (optatiu), llanternes per a poder fer llums, imatges en moviment, etc. Dit això, es realitzaran les següents miniactivitats: - Amb l'habitació totalment a les fosques, l'adult haurà de fer llum amb la llanterna i il·luminar un lloc determinat perquè, l'alumnat toque aqueixa llum amb la finalitat de comunicar la seua localització. Posteriorment, es canviarà el focus de llum a una altra part de l'espai i es repetirà aquesta acció. - Il·luminar amb la llanterna un objecte perquè, el subjecte en diga el nom. - Il·luminar el cos o cara i dir parts del cos. - Fer moviment amb la llum de la llanterna perquè l'alumnat la segueixca.	Una habitació a les fosques i amb la possibilitat de treballar amb els recursos esmentats en l'activitat. Llanternes.

TEA. Trastorn de l'Espectre de l'Autisme

Una **GUIA** per a
la **COMUNITAT EDUCATIVA**

Activitats i tècniques: exemples	Materials
Propioceptiva, vestibular i visual Moviment en el circuit S'arrossegarà pel circuit, rodarà, pujarà, baixarà, saltarà, gatejarà, es gronxarà, s'equilibrarà i caminarà seguint cada estacionament del circuit.	Un túnel, un matalàs per a saltar, matalassos normals per a fer volantins, cons, rampes, un objecte gran i pesat, un banc i un gronxador (es pot aprofitar si n'hi ha un al pati del centre escolar).
Visual Parquetry Block El <i>Parquetry Block</i> és un joc destinat a la teràpia visual amb la finalitat de reeducar els ulls. Està format per quadrats, triangles i rombes de diferents grandàries i colors. En aquesta activitat s'entrena la còpia de patrons, la memòria visual, els girs, la discriminació visual, etc.	Joc <i>Parquetry Block</i> .
Visual, tàtil i propioceptiva La cerca del tresor En una fossa d'arena s'amagarà un parell d'objectes favorits de l'alumnat i les haurà de buscar. Una vegada trobats els tresors, se li deixaran cubs i motles per a fer figures a l'arena. Finalment, es pot fer màgia amb l'arena. Li proporcionarem una caixa amb arena cinètica de colors, i podrà fer figures lliurement mentre treballem la sensorialitat visual i tàtil.	Fossa d'arena, objectes preferits de l'alumnat, motles de plàstic per a jugar a l'arena i arena cinètica.
Visual, tàtil i olfactiu El llibre sensorial Utilitzarem un llibre màgic per a l'alumnat, que permet tocar diferents textures, treballar la motricitat fina (lligant cordons, passant boles per un fil, cordant els botons, penjant roba diminuta amb pinces simulant jocs simbòlics, etc.), fer olor a diverses aromes, etc. En definitiva, és el llibre sensorial.	Llibre especial per a treballar sensorialitat.

Activitats i tècniques: exemples	Materials
Tàtil, visual i propioceptiva Les textures Es crearà un minicircuit on troben petjades de peus gegants i, dins d'aquestes diferents materials amb diferents textures. Per exemple, cotons, botons, boles enganxades a la petjada, globus desinflat, fregalls, espuma EVA, paper adhesiu, plastilina, espuma d'afaitar, etc. L'alumnat passarà per damunt de les petjades per a sentir les diferents textures, a més es poden tocar amb les mans.	Petjades amb diferents textures (cotó, botons, globus, fregalls, goma eva, bales, plastilina, espuma d'afaitar, etc.)
Propioceptiva, vestibular, visual Fet i amagar El típic joc de fet i amagar es pot disfressar amb alguna temàtica per a motivar l'alumnat amb TEA (es pot decorar l'espai, pintar-nos la cara, posar-nos una disfressa, etc.). Es pot jugar amagant persones o objectes.	Un espai per a realitzar l'activitat, pintura de cara, disfresses i objectes d'interès.
Tàtil La màquina de les abraçades Aquesta màquina proporciona una pressió profunda que provoca una reducció de la hipersensibilitat i ajuda a calmar el sistema nerviós. "La màquina d'abraçades és un dispositiu que consta de dos suports laterals encoixinats que estan subjectes a la part posterior formant una espècie de V. La persona s'introdueix entre aquests suports i mitjançant una palanca s'administra la pressió necessària. La palanca fa funcionar un cilindre d'aire que fa que els dos suports s'ajunten." A més, la persona pot triar el nivell de pressió que vol estimular. (Bogdashina, 2003: 153). Aquesta màquina es pot substituir si es considera necessari per roba ajustada o embolicar l'alumnat en una manta per a proporcionar-li aquest input.	Dispositiu màquina de les abraçades.
Propioceptiva, auditiva, i visual Ballem? Es posarà música agradable i es provocarà un ball programat (poden treballar-se els colors, les parts del cos o situacions quotidianes de la rutina, les vocals...). Fins i tot en les cançons es poden treballen gestos relacionats amb les rutines, fent vincular la sensorialitat a les deficiències en la comunicació no verbal i als patrons repetitius en rutines.	Cançons i vídeos que s'hi relacionen, amb coreografia.

TEA. Trastorn de l'Espectre de l'Autisme

Una **GUIA** per a
la **COMUNITAT EDUCATIVA**

Activitats i tècniques: exemples	Materials
Vestibular, propioceptiva, visual i tàtil La pilota gegant Amb una pilota suïssa es faran els següents exercicis: - Moure la pilota d'un punt a un altre. - Fer que pot i intentar agafar-la. - Arrossegar la pilota. - Llançar-la la pilota. - Que l'alumnat es gite i passar-li la pilota per damunt, donant-li pressió pel cos.	Pilota suïssa.
Vestibular i propioceptiva L'espai El protagonista d'aquesta activitat és el jupetí de pes, aquest se li posarà a l'alumnat i això farà que pese més, i l'estimularà. D'aquesta manera, se simularà estar en l'espai, desplaçar-se com els astronautes, agafar coses, etc. A més, per a millorar la forma de caminar, se substituirà el jupetí de pesos per pesos en els turmells, on l'alumnat caminarà sobre un matalàs amb ajuda o sense l'ajuda de l'adult.	Jupetí de pes o d'arena.
Tàtil, propioceptiva Tengo duendes en las piernas Es treballarà amb el conte <i>Tengo duendes en las piernas</i> perquè s'hi familiaritzen. Posteriorment, es faran miniactivitats i estratègies vinculades amb el llibre. Per exemple, posar una cinta elàstica en la cadira, subjectant-hi les cames. D'aquesta manera, li proporciona un input que el frena i el fa sentir les cames; una altra activitat seria pintar-lo com a protagonista del conte amb pintura de dits o colors...	Pintures, cinta elàstica, corrons, llastos i conte <i>Tengo duendes en las piernas</i>.

